

**European Mies van der Rohe Award 2011 - First-ever Belgian finalist
The BrOnks Youth Theater by Martine De Maeseneer Architects (MDMA) : A Delicate Balance**

Text by Thomas Daniell

The prestigious European Union Prize for Contemporary Architecture, otherwise known as the Mies van der Rohe Award, is intended to celebrate innovative buildings that make a demonstrable contribution to the vitality and sustainability of the contemporary European city. On June 20, the 2011 prize will be awarded at the Mies van der Rohe Pavilion in Barcelona to the British architect David Chipperfield's Neues Museum Berlin, chosen from a shortlist of 343 nominated buildings across 33 countries. The six finalists also included the first-ever Belgian finalist: the BrOnks Youth Theater by MDMA (the partnership of Martine De Maeseneer and Dirk Van den Brande).

**Europese Mies van der Rohe Award 2011 - Allereerste Belgische finalist
Het BrOnks Jeugdtheater door Martine De Maeseneer Architects (MDMA): een delicaat evenwicht**

Tekst door Thomas Daniell

De prestigieuze Europese Prijs voor Hedendaagse Architectuur, ook wel bekend als de Mies van der Rohe Award, is bedoeld om innovatieve gebouwen te celebreren, die een toonaangevende bijdrage leveren aan de vitaliteit en duurzaamheid van de hedendaagse Europese stad. Op 20 juni zal, in Barcelona in het Mies van der Rohe Paviljoen, de Prijs worden uitgereikt aan het Neues Museum te Berlijn van de Britse architect David Chipperfield, gekozen uit een shortlist van 343 genomineerde gebouwen in 33 landen. Bij de zes finalist was er ook een allereerste Belgische finalist : Het BrOnks Jeugdtheater van MDMA (een samenwerkingsverband van Martine De Maeseneer en Dirk Van den Brande).

As the first public building realized by MDMA, the BrOnks Youth Theater represents the culmination of two decades of practical and theoretical investigations. Indeed, the project has been underway throughout most of MDMA's career – four distinct projects were designed for two different sites over a period of fourteen years. The final version was commissioned in 2002 by the Flemish Community Commission of the Brussels Capital Region and opened to the public in 2009. BrOnks (an acronym for Brussel Onderwijs Kunst, or Brussels Education Art) synthesizes many of the spatial and compositional ideas present in MDMA's earlier work, while taking a provocative stance on the question of how an architect might intervene in a historical city.

Als eerste openbaar gebouw, gerealiseerd door MDMA, vormt BrOnks Jeugdtheater het summum van twee decennia praktisch en theoretisch onderzoek. Inderdaad, het project

was gaande gedurende het grootste deel van MDMA's carrière - vier verschillende projecten werden ontworpen voor twee verschillende locaties over een periode van veertien jaar. Voor de definitieve versie werd in 2002 opdracht gegeven door de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; het opende voor het publiek in 2009. BrOnks (een acroniem voor Brussel Onderwijs Kunst) synthetiseert veel van de ruimtelijke en compositorische ideeën reeds aanwezig in het eerder werk van MDMA, terwijl het tegelijk een provocatief standpunt inneemt ten aanzien van de vraag hoe een architect zou kunnen ingrijpen in een historische stad.

There are two main approaches to designing contemporary architecture for a traditional setting. The first is to mimic the existing, to blend in by making a more-or-less authentic pastiche of local vernacular building styles. The second is to contrast with the existing, to stand out by making an aggressive juxtaposition of incongruous forms and materials with the intention of enhancing and clarifying the qualities of both the historical context and the new building. Given the irreconcilable demands being placed on the architect, it is rare for either approach to be fully satisfactory. Mimicry tends to be seen as inimical to the designer's creativity and the city's vitality – and, ironically, as damaging to the integrity of the very context to which it is ostensibly respectful. Contrast, on the other hand, all too often results in little more than temporary shock value that soon looks dated and awkward within the timelessness of its historical setting.

Er zijn twee belangrijke benaderingen in het ontwerpen van hedendaagse architectuur voor een traditionele setting. Een eerste manier bestaat er in het bestaande te imiteren, om er in op te gaan, door het maken van een min of meer authentieke pastiche van de lokale vernaculaire bouwstijlen. Een tweede manier is er één van contrasteren met het bestaande, het zich onderscheiden door het maken van een agressieve juxtapositie van incongruente vormen en materialen met het voornemen tot verheffen en uitklaren van de kwaliteiten van zowel de historische context als het nieuwe gebouw. Gezien deze onverzoenlijke eisen die aan de architect gesteld worden, zal zelden één van beide benaderingen volledig bevredigend zijn. Mimicry heeft de neiging om als schadelijk aanzien te worden voor de creativiteit van de ontwerper en de stedelijke vitaliteit - en, ironisch genoeg, als schadelijk voor de integriteit van de eigenlijke context waar het schijnbaar respectvol voor is. Contrast, aan de andere kant, resulteert al te vaak in weinig meer dan een tijdelijke waardeschok, die snel gedateerd en ongelukkig lijkt binnen de tijdloosheid van zijn historische omgeving.

Set on a picturesque street in the heart of Brussels, the BrOnks takes a third approach, integrating with its context by means of analogy, extension, and occasional friction. Fitting precisely into the space available between its immediate neighbors, reinforcing the continuity of the roof profiles and eave lines along the street, the façade is a fully glazed wall, its profile distorted like a stage curtain in the process of being raised. Visible beyond the street façade is a second, inner façade, a floating wall containing large glazed cutouts that MDMA describes as a passe-partout (the border mat that sits behind the glass in a picture frame). Transparent yet alive with shifting reflections, the radical openness of the glass wall makes a striking contrast with the sober stone façades and relatively small windows that dominate the surroundings – most vividly at dusk, as the BrOnks begins to glow like an enormous lantern, the silhouettes of people moving within only adding to the spectacle.

Gesitueerd in een pittoreske straat in het hart van Brussel, hanteert de BrOnks een derde benadering, waarbij de integratie met zijn context gebeurt door middel van analogie, extensie, en soms wrijving. Precies zittend in de beschikbare ruimte tussen zijn belendende burens, de continuïteit van dakprofielen en dakranden langsheen de straat versterkend, is de voorgevel een volledig glazen wand, in profiel vervormd als een theatergordijn dat omhoog gehaald wordt. Een tweede binnengevel is zichtbaar van de straatgevel; een zwevende muur met grote glasuitsparingen wat MDMA omschrijft als een passe-partout (de randflap die achter het glas zit in een fotolijst). Transparant en tegelijk zeer levendig door de wisselende reflecties, maakt de radicale openheid van de glazen wand een opvallend contrast met de sobere stenen gevels en de relatief kleine ramen die de omgeving domineren - het meest levendig in de schemering, als BrOnks begint te gloeien als een enorme lantaarn; en de silhouetten van mensen bewegend binnenin, het spektakel nog versterken.

Yet this apparent permeability is not quite what it seems. The glazed façade does not open – the main entry and subentry are located either side – and while it may reveal the activities in the rehearsal hall within, immediately on the other side of the glass is a wide slot in the floor, a chasm open to the reception area on the basement level. The floor of the rehearsal hall itself is offset a meter above street level, another of the many disjunctions within the building that simultaneously invite and rebuff visitors as they move through it. In a sense, the architecture of the BrOnks is mostly interstitial, a negotiation between imposed constraints. The building footprint is defined by the template of existing buildings and streets, and the building volume is forced partially underground by the legal height limit. Programmatic and acoustic requirements define the sizes and proportions of the two primary functional volumes, the rehearsal hall and theater. They seem to be loosely suspended within the building shell, unrelated to the ground level datum. Attention is focused on the spaces that mediate between the outer walls and the two inner boxes: a café above and reception area below, all linked by a web of stairs, ramps, and corridors comprising unexpected physical and visual connections. At each intermediate landing on the central double-helical stair is an element that MDMA calls the “septum”: a rotating mirror-clad panel that is used to separate or connect the independent public and private circulation systems.

Toch is deze schijnbare permeabiliteit niet helemaal wat het lijkt. De glazen gevel gaat niet open - hoofdtoegang en zijtoegang bevinden zich aan weerszijden - en terwijl het de activiteiten binnenin de repetitieruimte lijkt te openbaren, is er direct aan de binnenkant van het glas een drie meter diepe sleuf in de vloer, een kloof open naar de receptie in het kelderverdiep.

De vloer van de repetitieruimte zelf is één meter boven straatniveau getilt, één van de vele tegenstellingen die het gebouw rijk is en die tegelijkertijd de bezoeker die er doorheen beweegt, lijkt aan te trekken en af te houden.

In zeker zin is de architectuur van BrOnks vooral tussen-ruimtelijk, een afwegen van opgelegde beperkingen. De voetafdruk van het gebouw wordt bepaald door het sjabloon van bestaande gebouwen en straten; het bouwvolume is gedeeltelijk ondergronds gedwongen door de bij wet beperkte bouwhoogte.

Programmatorische en akoestische voorschriften bepalen de maten en verhoudingen van de twee primaire functionele volumes, de repetitieruimte en de theaterzaal. Ze lijken vrij en in suspensie binnen de bouwschil, losgekoppeld van het maaiveld.

Aandacht is gericht op de ruimtes die mediëren tussen de buitenste muren en de twee binnenste dozen : een café bovenop en een ontvangsthal beneden, allen verbonden door een web van trappen, hellingsbanen en gangen die zich tot onverwachte fysieke en

visuele verbindingen lenen. Op elk tussenbordes van de centrale dubbele helix trap bevindt zich een element dat MDMA het "septum" noemt : het is een met spiegels bekleed roterend paneel dat wordt gebruikt om de onafhankelijke publieke en private circulatiesystemen uit elkaar te houden of te mengen.

The atmosphere throughout is robust and industrial, mostly bare concrete surfaces and volumes bathed in natural light. These raw, hardwearing spaces are counterbalanced by moments of extreme refinement, such as the smooth red counter in the reception area and the woven steel plates of the café ceiling structure. The BrOnks Youth Theater is an architecture of paradox and deliberate contradiction, at once assertive and reticent, open and generous to its historical surroundings while sequestering a new, alternative world within. Sitting amid buildings that date back several centuries, the BrOnks oscillates between deference and impudence toward its elders – a very appropriate sensibility for an institution dedicated to nurturing and channeling youthful talent.

De algemene sfeer is robuust en industrieel, met veelal glad betonnen vlakken en volumes die baden in natuurlijk licht. Deze naakte basismaterialen worden uitgebalanceerd met momenten van extreme verfijning, zoals de gladde rode balie in de ontvangstruimte en de geweven stalen platen van de plafondstructuur in het café. Het BrOnks Jeugdtheater is een architectuur van de paradox en van opzettelijke tegenstelling; tegelijk uitdagend en terughoudend, open en genereus ten aanzien van zijn historische omgeving, terwijl binnenin een nieuwe alternatieve wereld is gesekestreerd.

Zittend tussen gebouwen die dateren van verscheidende eeuwen terug, oscilleert de BrOnks tussen eerbied en schaamteloosheid ten aanzien van de ouderlingen - een meer dan geschikte gevoelsmatigheid voor een instelling die zich wijdt aan het opvoeden en begeleiden van jeugdig talent.

*Thomas Daniell is a New Zealand-born, Japan-based architect and writer. His books include *After the Crash: Architecture in Post-Bubble Japan* (2008) and *Houses and Gardens of Kyoto* (2010).*

Thomas Daniell (geboren in Nieuw-Zeeland) is een in Japan gevestigd architect en schrijver. Tot zijn boeken behoren onder meer 'Na de crash: Architectuur in Post-Bubble Japan' (2008) en 'Huizen en Tuinen van Kyoto' (2010).